

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat órá 2 frt 50 kr.
 Három órá 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 kr-ával kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 8 kr., többszörűrt 5 kr. átszámol.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötöttesben levő hirdető-írók, elő-
 fizetünk, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A köziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Köziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer.

— vasárnap reggel. —

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

I.

3962. szám

Barsvármegye alispánjától.

Meghívó.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága a folyó évi 106. sz. a. kelt közgyűlési határozatában kijelentett rendelkezései folytán 1897. évi június hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor Aranyos-Maróthon a vármegye székháza nagytermében

évnegyedes közgyűlést tart, melyre a törvényhatóság tisztelt tagjai meghívottnak.

Aranyos-Maróth, 1897. évi június hó 12.

Simonyi,
alispán.

II.

3756. 1897. sz.

Meghívó.

Léva r. t. város képviselő-testülete folyó évi június hó 28-án délután 4 órakor, a városház termében rendes évnegyedes közgyűlést tart, melyben való részvételre a képviselő-testület tagjai ezennel felkértenek.

Kelt Léván, 1897. évi június hó 19-én.

Máriássy István,
polgármester.

Katholikus autonomia.

Régi vágya ez minden katolikus magyar hazafinak. Tudjuk, hogy Magyarországon csaknem valamennyi vallás felekezete saját belső ügyeiben, vagyoniának kezelésében, papjának, előljárójának választásában a törvény korlátain belül teljesen függetlenül intézkedik. Ám a katolikus egyház teljesen állami gyámokodás alatt áll. Különböző jog címeken egész sereg külső tényezőnek tekintélyes befolyás van biztosítva. Az a hatalmas erő, mely ebben az egyházban rejlik, mely önműködése által a legkiválóbb alkotásokat volna hivatva létre hozni, teljesen megbénítva nyugszik az idegen gyámokodás karjai között.

Élni, alkotni, a korral haladni, saját jogával szabadon rendelkezni óhajt ez

az egyház is. S ez az óhajtás már 1848. évtől datálódik s tart folyvást, míg teljesülni nem fog. Ugyanis az 1848. évi XX. törvénycikk a vallások egyenlőségéről szólva a katolikus vallást is a törvényesen bevett hitfelekezettekkel egyenlőnek nyilvánította, miáltal az megszünt államvallás lenni s a miáltal az egyház ősi, még első keresztény királyainktól nyert több kiváltságos jogát s előnyeit elveszté, ámde az elvesztett jogokkal szemben nem vétettek le vállairól a terhek, a melyeket az egyház csupán ezen jogok által nyert előnyökért tűrt, mert egyházi életének folyamata, szervezetének fejlődése, életének minden mozzanata idegen beavatkozásoktól s jórészt állami gyámokodástól függött s függ ma is.

S vajjon van-e e szabad hazában csak egyetlen katolikus hazafi is, ki a protestáns egyházak szavaival szólva nem akarna élő tagja lenni a saját egyházának; a ki nem akarna tudomással birni egyházának életfolyamatáról, a ki csekély erejével annak egészséges életműködésében szolgálni nem akarna; a ki egyháza sorsának intézését nem a legilletékesebb tényezők, saját hívei kezében nem szeretné látni?

Ez a jogos és méltányos óhaj, melyet más felekezeti polgártársaink is csak méltányolni tudnak, közel van ahhoz, hogy megvalósíttassék. A katolikus autonomia napjának első sugarai megcsillantak a láthatáron s ha az Isten is úgy akarja, dicsőségesen uralkodó királyunk legkegyelmesebb elhatározása folytán nem sokára egészen fel fog ragyogni. Az 1870. évben összehívott kath. kongresszus már 1871. évre tervbe vette az autonómiát, a mi kitetszik abból, hogy elkészítette a szervezeti szabályokat. Azonban nem tudni miért, ez a dolog egész máig annyiban maradt s közel huszonhét esztendőnek kellett elmúlni, míg 1897. május 14-én kelt elhatározásával a király megengedte,

hogy az országos kath. autonómiát szervező gyűlés még ez évben összehívassék;

A biborosherczegprimás pedig ezen legmagasabb leiratra hivatkozva körlevelet intézett papjaihoz, melyben a választók összeírásának megkezdését f. hó 24-ére tűzte ki.

Ebben a körlevélben foglalt meghagyás folytán hivta össze köztisztviselőben álló plébánosunk a katolikus híveket f. hó 17-én megtartott értekezletre, melyen behatóbban ismertették a választási utasításokat.

Eddig a felsőbbség hatásköre. Már most minden katolikus polgár a maga tenyerén viseli egyháza sorsát; miként fog eldőlni az autonomia sorsa, azért már a felelősség egész erkölcsi súlya őt terheli, mert a mint az a cél, hogy minden katolikus polgár beleszólási s intező joggal birjon saját egyházának a püspöki jogkört nem érintő dolgában, szem előtt tévesztetik, s a zavarosban halászni szerető kezek ezt a tiszta, magasztos eszméért lelkesülő híveket a politika labirintjaiba terelik, talán ismét elalszik ez a nagyszertűen fellobbant láng, a melyről nem szeretnők hinni, hogy csak szalmaláng volt.

Választás alá eső bizottsági tagok fognak tanácskozni az autonomia sorsa felett. Ezeket a tagokat a hívek választják. Ugy vigyázzanak tehát, hogy tisztán egyházi elvek irányítsák szavazatukat, s csak azt bízzák meg képviselőkkel, kik arra a legméltóbbak s kiket minden téren feddhetlen jellemük, igazságszeretetük s egyházunk iránti törhetlen hűségük ajánl.

Akkor alapos lehet a reményünk, hogy a most meggyújtott világosság mellett nemsokára minden katolikus polgár élvezhetni fogja az autonomia nemes áldásait.

utazáshoz szükséges pénz hiányában szenved — le kellett mondanom.

Ilyeténképpen töprengéseim közepette örömteljesen hangzott a „B a r s” szerkesztőségének parancsa: „Tengerre magyar, azaz pardon: „Oroszkára vitéz.”

Az oroszok Garamrévből kiinduló „Oroszka” nevezetű kitűnően felszerelt, biztos és kiválóan gyorsjárású hajón beutazhatom a világot, olcsóért is és még, ami fő, gyorsan; no mondjuk, egy-két óra, és nem is 80 nap alatt, s e közben még mulathatunk is, régiségeket gyűjthetünk, népszokásokat tanulmányozhatunk stb.

No hiszen nekem sem kellett több. Utezu neki vasutra kaptam, kicsiny ugyan, de valóban lelkes társasággal, s zónáztunk az oroszok révbe, amely a cukorgyárban van. Néhány betli és szanz-adu bukás után szerencsésen el is jutottunk vágyaink teljesülésének révébe, ahol is a révhivatalnoki kar kitüntető szeretetreméltósággal fogadta az érkező kis csapatot.

Megérkezvén a révbe, első dolgunk volt némi-némű mennyiségű sörök elfogyasztása által erőt meríteni az utazáshoz és a jegyeket megváltani, így aztán behelyezkedtünk a pompásan berendezett hajóba és vágyva vártuk a pillanatot, amikor az indulásra a jel megadatik.

A hajó a révben, vagy akarom mondani a cukorgyár csinos kaszinójának előtermében állott, felszerelve az utazáshoz szükséges kellekekkel. A hajónak derék, szeretetreméltó, buzgó, fáradhatatlan kapi-

tánya Dreischok Sándor gyárigazgató ur osztotta a rendeleteit és megtette az előkészületeket az induláshoz.

A hajó nagytermében, a kaszinó szép díszterme, volt felállítva a szinpad a melynek hát falára vetítette a hajó kapitánya vagy 6000 gyertyaláng erejének megfelelő villanyfényvel azokat a gyönyörű fotográfiai képeket, amelyek szemünk elé varázolták a világ legszebb városainak, vidékeinek látképét, a föld legszebb épületeit, nevezeteseit, egyes vidékek lakóinak legjellemzőbb alakjait, gyönyörű bibliai képeket, a művészet remekait stb. Az utazók elragadtatva nézték e szép képeket, amelyek oly tökéletesek, hogy az ember ott képzelte magát azokon a tájakon, amelyeket ábrázoltak.

Az élvezetes látványnak kellemességét fokozta az a csinos magyarázat, amelyet Schön Géza fűzött a képekben, és Wolf Sándorné urhölgy művészi zongora és Schön Géza harmonium kísérete. Az egyes képcsoportok között a gyár tisztikara, akik az előadó utazókat képezték, szellemes csevegéssel, nemzetiségüknek megfelelő kuplékkal, mókákkal mulattatták a hajó nagytermének vendégeit. Ez is pompásan volt rendezve, mert szükséges volt, hogy a szem az erős fényvel világított képcsoportok után egy kissé pihenjen. A Schön Géza által irt előjáték, zárjelenet és a dr. Sándor által irt 8 magánjelenet szereplői voltak: Win-Dbe-utel chinai Hill Antal, Ihu-S Takuba chinai: Rittersporn Adolf. Sugár Pista, alföldi betyár Dudich Imre, aki szép magyar

A bars megyei gazdasági egyesület közgyűlése.

A bars megyei gazdasági egyesület e hó 13-án közgyűlést tartott Léván. Jelen voltak Ordódy Lajos ig. alelnök, Levatic László titkár, Zongor János, Dombay Vilmos, Balog János, Pósa Béla, Rudnyánszky Titusz, Vörös Gyula, Motesiczky László, Ordódy Endre, Máriássy István, Lucz József, Schön Henrik, Ponóczy Lajos. Az ülés első tárgyát a megyei lötenyész-bizottmány tisztikarának megválasztása képezte. Ugyanis Bárány Róvay Simon akadályoztatása miatt e tisztéről lemondott az alelnöki állás is Kelecsényi Hugó távozása miatt megürült. Zongor János indítványára a közgyűlés sajnálkozását nyilvánította a fölött, hogy a távozó elnököt a köztevékenység számára meg nem tarthatjuk; minthogy azonban elhatározása meg nem másítható, a választásra tért át és titkos szavazással megválasztotta lötenyész-társa bizottmányi elnöké Dombay Vilmost, alelnökké Balog Jánost, tagokká a hiányzó helyére Kosztolányi Istvánt, Szantner Sándort, Rudnyánszky Jánost és Szantkay Kálmánt. Dombay Vilmos meleg szavakban nyilvánítván köszönetét a beléje helyezett bizalomért és úgy ő mint Balog János a választást elfogadván, a közgyűlés melegen üdvözli őket.

Örömmel vette tudomásul ezután a közgyűlés a következő új tagok: Leidenfrost Gyula, Balog János, Varga József esperes, Szabó Lajos, dr. Halasy Kálmán, Ketzler Adolf belépését.

Következett ezután a Léván tartandó aratógépvérseny ügye. Ezen versenyt a gazdasági egyesület a munkáskérdés várható kiélesedése tekintetéből szükségesnek tartja rendezni, hogy a gazdákat az aratógépek használatával megbarátkoztassa és ezen gépek szerkesztésénél fölmerült nevezetes újításokkal megismertesse. Jellemző a helyzetre, hogy Pél vidékéről mintegy 500 munkás távozott az idén a Dunántulra, holott itt a munkás szükség állandó és a megye maga is importra szorul.

A közgyűlés mindenekelőtt hálás köszönetét nyilvánította a lévai uradalom vezetésé-
 népdalaival és magyar tánczával nagy tetszést aratott. Hans Heiling, utazó garandok Krehan Károly; John Bull, sváb angol Luger Alfréd. Mustafa köprili pascha Lichtenstein Kálmán. Uller Hundt eszkimó ifj Wimmer Imre, Germano Maledetto, nápolyi jambo Reichenhal-ler Jenő, Don Rodrigo von Vigécz Neumann Márk. Arnand Congon Mislin Jenő Aimé, akivel a 6-ik magánjelenetben, nővére a bájos Mislin Sarolta kisasszony, párisi gigerli hölgyet ábrázolván, kellemes szép hangjával és kitűnő alakításával nagyon kellemes francia kuplét adott elő, az utazó közönségnek nagy tetszése és sokszoros ujrázása között.

— A magánjelenetek szereplői jó jelmezeikkel, kellemes előadásukkal, ügyes mókáikkal folyton derűltégekben tartották az utazó vendégeket, kik tapsaikkal tetszésnyilvánításukkal hálálták meg nekik a szerzett mulatságot. A tapsból, tetszésből kijutott bőven a hajó derék kapitányának gyönyörűen sikerült képeiért és az egész est sikereiért. Mindig úgy hallottam azoktól, akik nagyboldog tengeri utazást tettek, hogy a hajón a kedélyességet a jó időtöltést, az ut fáradalmainak könnyű elviselését a hajóskapitány kedélyessége, ügyessége, előzékeny szeretetreméltósága adja meg. No elmondhatom, hogy Dreischok kapitány hajóján ez a legteljesebb mértékben meg volt. De nem is feledjük el ezt a kellemes utazást egyhamar.

Hogy az utazók hölgytagjairól is megemlékezzünk, ime álljon itt névsoruk, a férfiakra úgy sem szoktak a hölgy olvasók nagyon kíváncsiak lenni. Dreischok Sándorné,

TÁRCZA.

Utazás a föld körül az oroszok révből.

(Az oroszok cukorgyár tisztviselőinek estélye.)

Életünknek legfőbb vágyát képezi, ábrándjaim, álmaim csakis egy tárgy körül mozognak: a tengerre kelni és körül utazni a világot.

Azt a nyüzsgő mozgalmas világot látni, amelyet az ember élete nyújt a föld különböző részein, ahol mindenütt és mindenféle módokon, eszközök által lótfut egy — de főképpen egy után — a kenyér, a megéltetés után.

Az a szertelen sokféle nyilatkozata az emberi szellemnek, amely a különböző népek gondolkodásában, szokásaiban, élete módjában, építészetében, iparában, kereskedelmében, öltözködésében, testének ékesítésében, csiczomázásában mutatkozik, — oly látvány, amely kell, hogy a gondolkodó emberre nagy vonzó erőt gyakoroljon, nagy hatással legyen.

De hát mindez csak vágyaimban, ábrándjaimban, álmaimban élt; zsebeim, tárczám kevésbé osztották gazdájuknak e világlátó vágyait, szóval örökös ürességben leledzenek, s minthogy a tárcza tartalmassága némileg szükséges kellék még a legkisebb utazáshoz is, annál inkább a föld körül való utazáshoz; így tehát vágyaim, ábrándjaim és álmaim teljesedéséről — legalább addig, míg valami jótévő lélek nem akad, akinek éppen olyan utitársra van szüksége, aki az

iránt a mely késznek nyilatkozott az uradalom lévai határában területet engedélyezni a verseny megtartására és a szükséges fogatokat is rendelkezésre bocsátja. Köszönését küldött-ségileg határozta tolmácsolni.

Tudomásul vette a közgyűlés, hogy Graepel Hugo a Harisson marokrakó és kéveköti, Propper Samu a Deering-féle marokrakó és kéveköti, Friedlander, a Plano-féle marokrakó és kéveköti gépekkel föltétlenül részt vesznek. — Ellenben Kühne Ede az Osborne, s a mezőgazdák szövetségének az Adriance képviselői, csak az esetben vehetnek részt, hogyha a temesmegyében rendezni szándékolt verseny mai időre tüzetnek és nem július 11-ikére a mely a lévai versenyre nézve is a legmegfelelőbbnek látszik, tekintettel az érsi viszonyokra. E jelentés tudomásul vétetett, és a rendező bizottság meg lett választva. Tagjai a bizottságnak: Leidenfrost Tódor, Ordódy Lajos, Levatic László, Vörös Gyula és Féja Kálmán.

Ugyancsak ellett fogadva a bírálati szabályzat is a mely egyszerűsége folytán lehetővé teszi azt, hogy az egyesület érdeklődő tagjai minél nagyobb számban vehessenek részt. E szabályzat szerint a bíráló kifog terjedni: 1. A szerkezet szilárdsága és cél-szerűségére. 2. A vonó erő igény. 3. A munkaeredmény és 4. A munka minőségére. Ezen egyes pontok 0. 1. 2. 3. értékszámokkal lesznek osztályozva, a melyből 0 nem megfelelő, 1 egyenlő elég jó, 2 egyenlő jó, 3 nagyon jó.

A bíráló bizottság szinte meg lett választva, és a földmivélségi miniszter urat, küldött-ség fogja éremjutalmak adományozására felkérni. E küldötségnek, a mely a miniszter ur több adományáért is az egyesület köszönését fogja tolmácsolni tagjai: Zongor János vezetése alatt Leidenfrost László, Levatic László, Balog János, Kosztolányi István, Vörös Gyula.

Élénk vitát idézett elő a vármegyei mezőgazdasági bizottság és a gazdasági egyesület tervezett egyesülése, illetve szövetkezésének kérdése. A felszólalók kivétel nélkül azon kijelentést tették, hogy az egyesület autonómiájának feloldozásával, nem hajlandók semmiféle megoldást elfogadni, mert szükségesnek tartják, hogy a mezőgazdasági társadalmi működés és a mezőgazdasági érdekek kifejezésére juttatása, semmiféle irányban sem legyen megbénítva.

Minthogy azonban az egyesület szíven hordja azt, hogy a vármegye mezőgazdasági

bizottságával a lehető leggeordialisabb, — egymás működését nemcsak nemcsak nem gátló, de ellenkezőleg hathatósan előmozdító — tevékenység jöhessen létre, egy választvonalat kíván vonni a két testület feladatkörei között, a mely azon természetesen elven nyugodjék, hogy a gazdasági egyesület, mint önkényes társulás foglalkozzék mindama kérdésekkel a melyek az „erkölcsi tevékenység“ szavaival fejezhetők ki, és viszont a vármegye mezőgazdasági bizottság azon ügyekkel foglalkozzék a melyek vármegyei adminisztrációs végrehajtást igényelnek.

E két feladatkör egybevágo teljesítését biztosítaná az ha a megyei gazdasági bizottságba csak oly tagok küldetnének ki a kik a gazdasági egyesületnek is okvetlenül tagjai. Ellenben a vagyoni és székely kérdések a két testület autonómiájának körébe esvén, a kérdés eldöntésénél érintetlenül hagyandók.

A közgyűlés reméli, hogy ezen módozat elfogadása elől a vármegye közgyűlése, annál kevésbé fog elzárkózni, mert csak ez teszi lehetővé mindkét testület áldásos működését, melyet maga a földmivélségi miniszter ur is hangsúlyozottan óhajt. A megyei törvényhatóság tehát ily értelemben meg fog kerestetni.

Örömmel vette tudomásul a közgyűlés, hogy a földmivélségi miniszter Léván patkolási tanfolyamot fog tartatni folyó évi október havától kezdve, a melyre mintegy 150 kovács már is jelentkezett.

Balog János indítványozza, hogy a népies lötenyésztes előmozdítása végett löversenyek rendeztessenek. Ez élénk helyesléssel találkozott valamint azon eszme is, hogy az egyesület a lötenyész-bizottmányt egyetértőleg tartson egy szaktanácskozást a megyei lötenyésztek meghívásával, a mely szaktanácskozást a tenyésztes, helyes irányai, azok akadályai, megbeszéltesse. Kimondatott továbbá, hogy a közös csikolegő eszméjével az egyesület, mielőbb behatón foglalkozzék.

Levatic László indítványozza, hogy kéressék föl a vármegyei hatóság, miszerint soron kívül intézze el a járványos zárlat-ügyeket, mert a késedelmes elintézésből a vármegye gazdáira nagy károk hármanak. Igy a tühöli már nov. 20-án elmúlt száj és körömfájás miatt a bécsi vásárról a megye még mindig el van zárva, mi több a sárai uradalmi bérnökség ürüit elkobozták panasz

Örömdetes tudomásul szolgál, hogy az egyesület kérelmére a kir. államvasutak, Léva, Nagy-Salló és Zseliz állomások kibővítését

között hazánk legjobban pártolja a házassági intézményt. A házasság gyakori a magyar vidékeken és ha a gyermekhalandóságon segítenék, teljesen igaza lenne Beksicsnek a magyar faj terjeszkedési képességéről írott munkájának. Fájdalom azonban Veszprém, Tolna, Somogy, Baranya és az erdélyi száz megyékben mindinkább tért foglal a két gyermekrendszer, mely a szaporulatot aggasztóan csökkenti.

Szomorú tapasztalatokat tettek e téren Franciaországban, a hol a nép szaporodása jóformán stagnál. Mig a szomszédnépek, különösen Angolország pártatlan higienikus elvek bevezetése miatt rohamosan növekszik a népesség dolgában, úgy hogy a gyarmatok benépesítése dacára, az anyaállam népességéből nem vesztett.

Érdekes, hogy rossz években, rossz termés idején a statisztika szerint nálunk is mindig kevesebb volt a házasság, mint a jó években. Az esketési számokra nálunk a buzatermés hullámzása úgy szólván döntő hatással van. Igy a 63-iki inség után házasság alig volt, a hetvenes évek elején 14%-ik felszöktek a házasságok promille.

Az utolsó két évtizedben az egész kontinensen, a hol pontos statisztikát készítenek, a házasságokban általán véve emelkedés észlelhető; kivételt tesz ebben Franciaország, a hol a szám egy formán alacsony. S ezen állapot, valamint a kedvezőtlen születési szám az ottani hazafiakat nagyon elbusítja. Ma már csak Spanyolországban van kevesebb házasság s népszaporulat, a mi arra birta dr. Garniez parlamenti tagot, hogy a több-nejűség divatba hozatalát csupa hazafiságból indítványozza.

A házasság kérdését vizsgálva arra jutunk, hogy a földmivélségi országokban korábban házassodnak, mert a földmivélséknél könnyebb a megélhetés, mint más foglalkozási ágban s így könnyebb családát alapítani. Ekként lehet megmagyarázni, hogy Magyar-

elhatározták, minthogy azonban az egyesület Alsó-Váradot is kérelmezte, ez irányban újabb fölterjesztést fog intézni.

Előadott a közgyűlésen azon is, hogy a vasúthoz vezető utak Alsó Váradon és Nagy-Sallón oly nagy kövekkel lettek burkolva, hogy a marhabajtás lehetetlen, orvoslás végett az egyesület az államvasutakhoz fog fordulni.

Örömdetes tudomásul vette az egyesület azt is, hogy a földmivélségi miniszter ur se tés kanokat a mangolicza fajtaból 1½ éves részletfizetés mellett, 35 frtért ad a községeknek. Nehány község ezt a kedvezményt már igénybe is vette.

Még több kisebb tárgy elintézése után a közgyűlés eloszlott.

Tanítói közgyűlés.

A „Léva-vidéki“ r. kath. néptanítók egyesülete f. évi június hó 10-én Léván a város-háza tanácstermében tartotta meg évi rendes közgyűlést Kvassey István ker. h. alesperes, egyházi tanfelügyelő s zsemleri plébános elnöke alatt. A gyűlés igen népes volt, a mennyiben az egyesület köréhez beosztott lévai, lekéri, gr.-sz.-benedeki, verebélyi s czétényi esp. kerületekből számos egyházi férfi, 60-nál több tanító s számos vendég vett benne részt.

A közgyűlés a következő sorrendben folyt le:

1) A lévai plébánia-templomban „Veni Sancte“ val összekötött s az elnök által megtartott istentisztelet után a városi tanácsterembe összegyűlvén, helyünket elfoglalván, az elnök remek beszéddel üdvözlé a megjelenteket. Beszédjében kiterjeszkedett az egyház s drága hazánk iránti kötelességekre; a tanítói állás fontosságára; hangsúlyozván az önművelődést, a mi mindig hazafias s vallás-erkölcsi alapon történjék. Végül a tanácskozmányra Isten áldását kérve, a közgyűlést megnyitottan nyilatkozta.

2. Az elnök ezután jelentést tett az egyesület működéséről. Hivatalos köztudomásra hozza, hogy a bitoros hercegprímás dr. Komlóssy Ferenc helyébe Walter Gyula kanonokot s volt képző-intézet igazgatót nevezte ki a főegyházmege főtanfelügyelő-jévé; mely kinevezést a közgyűlés bizalommal s zajos éljenzéssel tudomásul vette.

A gyűlés további folyamán Gerley Mátyás verebélyi tanító olvasta: „A kántortanítói pályázatok körül tapasztalt méltatlanságokról és a tanítók közt észlelt kartársi szeretet és kölcsönös becsülés hiányáról“; utána pedig id. Blay József fenyő-kosztolányi tanító: „A hitoktatás az elemi népiskolában“ című értekezését. Mind a két felolvasás igen érdekes s tanulságos volt; a miért is az értekezőknek őszinte köszönet szavaztatott.

országban 647 egyén 15 éven felül házasságban él ezer közül, ez a szám Ausztriában 527, Svajczban 474. Általán-veve azt hiszik, hogy a déli országokban, a hol az egyes nemek korábban érnek, a házasságkötések is korábban történnek, de ez nem mindig van így.

Angolországban a munkások átlaga 25 éves kora előtt, a kereskedők 26—27 év közt, az értelmiség 31 éves korban házassodik. Oroszországban a völegények egy 66%-a huszonöt éven aluli. Magyarországon a völegények egy negyede 24 éven alul van, a felénél több 24—30 éves korban nősül.

Legkorábban mennek férjhez a nők Magyarországon és Oroszországban, körülbelül egy harmada 20 éves kora előtt kerül a fejkötő alá. E téren még Angolországot is elhagyjuk, a minek oka azonban abban rejlik, hogy az északi nő pszichológiai fejlődése később áll be.

Hazánk egyes tájai ebben is mutatnak jelentékeny eltérést. Általában az alföld és a déli részeken van a legnagyobb számú fiatal házassaló. Ellenben a zord erdélyi megyékben és a felvidéken is az ország nyugati részén kevesebb a fiatal házassaló, mely utóbbiaknál az égaljban, a foglalkozásban és a műveltségi viszonyokban keil az okot keresnünk.

Közép számítás szerint esik egy házasságra Franciaországban 3.1 gyermek, Svajczban 4.0, Angliában 4.3, Poroszországban 4.6, Olaszországban 5.1, Spanyolországban 5.4, Ausztriában 4.3, és Magyarországon is ugyanennyi. Tehát e téren is Franciaország áll a legrosszabbul. Orosz és Spanyolországban legnagyobb a gyermekbőség. Magyarországon 4.3%-kal elég jól állana, ha a nagy gyermekhalandóság nem húzódnék mellette. E tekintetben még mindég a Kelethez tartozunk.

Érdekes Párisnak a szaporulata, a hol a gyermekeket nem nagy áldásnak tartják.

Majd az Arad-vidéki társagesület a tanítói névmagyarosítást illetőleg egyesületünkhez intézett felhívását hazafias örömmel tudomásul vettük.

Erre Richter Ferenc pénztáros tett jelentést az egyesület vagyonáról, mely jelenleg 167 frt 88 kr. tőke, egy központi tanítói könyvtár s pályadíjakra felajánlott 15 frtból áll. A számadások helyben hagyattak s a pénztáros részére a felmentés megadatott.

Az elnökség által a közgyűlés tudomására hozott, hogy Barsvármegye tek. törvényhatósági bizottsága már évek előtt rendelkezett, hogy a polgári község a mennyiben egyuttal iskolafentartó is, köteles a gyűlésekre menő hitfelekezeti néptanítóknak 1 frt napidíjat s természetbeni fuvar, esetleg kilométerenként 16 krnyi fuvarváltást kiutalványozni.

Végül elhatározták, hogy az egyesület jövő évi közgyűlést Ar.-Maróthon tartja. Több apró ügy elintézése után az elnök a közgyűlést hazafias beszéddel berekesztette.

H. J.

Külömfélék.

— **Katholikus autonómia.** Barsvármegyében is megindult a mozgalom a kongresszusi tagok választására vonatkozólag. A vármegyei kath. községek az esztergomi és beszercebányai egyházmegyék szerint elkülönözve 1—1 tagot küld a kongresszusra. Léván f. hó 17-én délután tartották az értekezletet, mely alkalommal szervezkedve a választáskor, közakarattal Lakner László jelöltségében történt megállapodás. A másik jelölt mint értesülünk az újbányai kerület jeles képviselője dr. Ruff Pál lesz. A két jelölt egyenlősége kellő garanciát nyújt arra nézve, hogy a kath. ügyeknek hivatott szószólói legyenek. S ha emellett — a mit fel kell tennünk, — hogy minden hatalommal szemben a kath. községek jogainak érvényesítésére törekssenek: úgy jelölésükhöz, — mely a bizalom legszebb nyilvánulása, — tiszta szívvel gratulálunk és óhajtjuk, hogy megválasztásuk egyhangulag történjék!

— **A lévai ipartársulatok** a múlt hóban kérvényt intéztek a beszercebányai kereskedelmi s iparkamarához a Léva város vidékén tartott vásárok számának apasztása s a hely- és vámpénzek leszállítása tárgyában. Ezen kérvényüket a kamara f. hó 13-án tartott ülésében tárgyalta s elhatározta, hogy azt a kereskedelmi miniszteriumhoz pártolólag terjeszti fel. Ezen ügyben a legérdekesebb azon körülmény, hogy a kérvényező iparosok szintén pártolólag leendő felterjesztés végett ezen kérvényt a városi tanácshoz adták be, mely azonban bizonyos fordított logika után indulva nem találta pártolásra érdemesnek, holott most a legilletékesebb faktor is igazolta a kérvényezőik álláspontjának helyességét. Persze Füzesgyarmat vásártartás iránti kérelme, mely határozottan a város érdekeit sérti, pártolás alá vétetett.

100 család közül 32.8-nak nincs gyermeke, 57%-nak egy gyermeke van; 19%-nak 2 gyermeke, 10.6%-nak 3 gyermeke és csak 9.8% három gyermek felül. Azért ne csodálkozzunk, ha az ottani kormány a gyermekbőséget államilag jutalmazza. Egyébként is a világvárosok csak nagymérvű bevándorlás útján szaporodnak.

Van a házasság kérdése tárgyalásának egy másik még érdekesebb oldala, melyről a legközelebb.

A mi fecskéink.

A tanítói karból többen panaszkodtak a hivatalos lapban az iskolafentartók ellen, hogy mily méltatlanul bannak a jöhiszemű polgárokkal. Hetek, hónapok mulva kapják vissza okmányaikat, mialatt elesnek a más helyre pályázástól.

Megkövetem a tens nemes vármegyét: hallgassa meg egy boldogtalan iskolafentartó testület szegény közegének keserveit is, a miképen itt következik.

Miután a tanfelügyelő paczkázásait eszöndes flegmával eltűrtük; sőt a vármegye kétszeri megintését is higgadtan bocsátottuk el füleink mellett; de sőt inkább az esperes és püspök intő levelére fölbátorodtunk, mert azt olvastuk a sorok között, hogy „félni jó, de megijedni nem kell“ — és csak miután láttuk, hogy a kegyetlen polgári hatóság iskolánkat mindezek dacára pogány módon bezárta; miután ily preludium mellett harmadik tantermet, az alkalmazandó tanerő részére alkalmas lakást s havi előleges részletekben fizetendő 450 frt díját sikerült a népre vetett pótdó utján, a polgári alsóbb és felsőbb hatóságok örök emlékezetben maradó buzgó támogatása mellett elővárásolnom: az új állásra, az iskolaszék határozatából, pályázatot hirdettem.

Még pedig, mivel köztapasztalat szerint két tanító, ugyanazon nemből, untig elégnek

Colbrie Jánosné, Frankl Edéné, Grossmann Józsefné, Luger Móríczné, Reitzer Gyuláné, Ritterporin Adolfné, Svehla Antalné, Schön Gézané, Wolf Sándorné urnők. Dreischock Anna, Fischer Seraphin, Dudich Ilona, Hill Terka, Mislin Sarolta, Mislin Mathild, Luger Johanna kisasszonyok. Hol ennyi kedves és bájos hölgy szorul egy hajóra, és ha még táncos és cigány is van, természetes, hogy tánc is van, ami aztán kivilágos virradtig jó kedvvel folyt.

Megemlítem még, hogy a szinpadnak szép dekoráció festményei is házilag készültek, a munka dicséri a két mestert Hill és Krehan urakat.

* * *

Vágyam teljesült, körüljártam a világot, most már csak köszönetet mondhatok a Szerkesztő urnak, hogy küldetést adott és a kitudó kapitányoknak, a herők kormányosnak, s a szeretetreméltó hajós népek, hogy az uton semmi baj sem érte az utazókat.

Egyik utazó.

A házasságról.

— Irta: Dr. REISZ MIKSA. —

Nem a házasságot gyönyöreiről, sem annak kellemetlenségeiről mondok el egyet mást. A papucshősök és a kardos menyecskék bizonyára valami jó receptet várnak tőlem, pedig a házasságot, mint a népek társadalmi, kulturális és morális életében működő, lükettető erőt fogom ecsetelni.

Statisztikai kimutatások szerint a házasságok száma nemcsak mértékül tekintetik valamely nemzet állapotára, hanem még annak jólétére és kulturális fejlődésére utazva is.

Minél több házasság köttetik egy évben egyes nemzeteknél, annál nagyobb a terjeszkedés. Legtöbb házasság köttetik Magyarországon 10.61 (pro mille.) Legkevesebb Irlandban 4.77. (Az adatok 19 év átlagos számadatai.) Ezen számokból örömmel tapasztalható, hogy az Európában lakó nemzetek

Arató-gépverseny Léván. Tekintettel a gazdasági munkáskérdés várható kiélesedésére a borsmezei gazdasági egyesület Léván, július hó 11-én a Schöller és Társa lévai uradalmanak területén kéveket és marokrakó arató gépeket versenyt rendez. A verseny jellege nemzetközi és két csoportban: kéveket és marokrakó csoportjában külön külön fog végbenemni. E végből a gépeknek, július 9-ig okvetlenül állomáson kell lenniük, hogy az egyesület kiszállításuk iránt kellő időben gondoskodhassék és a versenyző gyárosoknak módott nyújtson a gépek előzetes kipróbálására, valamint a rendező bizottságnak az erőmérési próbák megtételére. A versenyző gépeket az állomáson az egyesület iránti előzetes engedélyből a lévai uradalom viteti ki a verseny helyére, ugyancsak ő adja a szükséges fogatokat is. A gépek elbírálásával az érték számozás szerint fog a gazdasági egyesület tagjaiból álló jury itelni és pedig ki fog terjedni: 1. A szerkezet szilárdsága és csel-szerűsége. 2. Vonó erő igényre 3. Munka-eredményre 4. A munka minőségére. Minden egyes pontnál: 0 = nem megfelelő, 1 = elégséges, 2 = jó, 3 = nagyon jó számmal fejezvé ki az illető tulajdonságok értékét. Díjakul ki fognak osztatni; 1-ső díj: arany-érmek. — 2-ik díj: ezüst érmek. — 3-ik díj: bronz érmek. A verseny kezdete reggel 8 óra. Színhelye a lévai határnak erre alkalmas területe. A levágandó termények: okvetlenül buza és árpa, lehetőleg más gabbanemű is. A közönség az „Oroszlán“ fogadóban gyülekezik, a honnan a kiszállító fogatok a verseny helyére közlekednek. A verseny után az „Oroszlán“ fogadóban köz-ebéd lesz, mely iránt a jelentkezések a verseny napján délelőtt 10 óráig Vári vendéglőnél teendők meg. Ugyanott kell jelentkezni előzetesen a lakások iránt is. Egyéb netáni felvilágosítások adására a gazdasági egyesület titkári hivatala Léván készséggel áll rendelkezésre. A rendező bizottság tagjai: Leidenfrost Tódor elnök. Feja Kálmán, Levatic László, Ordódy Lajos és Veres Gyula.

Tanulmányi ösztöndíj. A beszercebányi kereskedelmi és iparkamara az általa kiütött 100 frtos tanulmányi ösztöndíjat Tuschnay Jenő soproni felső kereskedelmi iskolai tanulóknak Tuschnay János Léva városi aljegyző fiának adományozta.

Érettségi vizsgálat. A helybeli k. r. főgimnáziumban e hó 18. és 19-ikén voltak a szóbeli érettségi vizsgálatok Pirchala Imre tanker. kir. főigazgató elnökelete alatt. A jelentkezők mind éretteknak nyilváníttak, még pedig: jelesen érett: Tuka Béla; jól érettek: Firtusz Gyula, Kämpfner Armin, Molnár Lajos, Pigler István, Sartorius István és Viszhraczký Lajos; — érettek: Bossányi János, Csekey Aurél, Holtscher Márk, Lutz József, Medvegý János, Richter Tivadar, Róth Márton, Sümeg Hugó, Munk Sándor és Ivancics Szilárd.

Juniális. A lévai ev. reform. egyház presbiteriuma ma f. hó 20-án a Nyitrai-féle

bizonyult: elhatározódott, hogy az új állomás növel töltsék be. Ez a két tanító valóságos két vércse: legyen már egy szelid galamb is, aki nem marakszik, nem jár préda után, hanem otthon ül szépen oduiban.

— És ha a tanítók a gyümölcsészetet, a kántortanító különösen a borászatot terjesztik: nemzetgazdasági szempontok kívánják, hogy a női-ipar is érvényesüljön közöttünk, — mondám én az iskolaszéken.

A kákán is mindig csomót kereső egyik iskolaszéki tag bátorkodott olyanformát hebegni, hogy hátha ama bizonyos nőre szemet talál vetni, teszem azt valamelyik tanító: nem lenne-e az „rovatolós nehézség“?

De ezt a rossz prófétát nyomban le-torkoltam: — Kegyelmednek mindig vannak ilyen csodálatos bogárkái, teszem azt p. o. ha a csillagos ég leszakadna minden verebet agyonütne!

Diktum-faktum: meghirdettem a tanítónői állomást.

Öt szende leánya pályázata jött be a határidőre. Egy éppen azon évben végezte a képezdét. A többi fokozatosan tiszteletreméltóbb korban, egy pláne a bájló nőikor legszélsőbb határánál járt.

Egy percze az a praktikus gondolat ötlött eszembe, hogy ezen legtiszteletreméltóbb hölgyet, mivel engem állásom és főleg korom minden gyanútól távol tart, házvezetőnőül alkalmazom. Teringette! Én is nyernék, ő is. Én attól a hosszú ujjú, szurkos kezű szakácsnétól, akinek a szabad „értékeltávo-lításon“ kívül 80 frt évi egyenes adót fizetnek, megszabadulnék, ő pedig — t. i. a tanító-házvezetőnő — kosztot kapna. De hátha a kákán csomót kereső atyafi ebben is rovatos nehézséget látna. Győzött hát a közérdek.

Azt szemlélttem ki az öt közül, akinek legjobb volt a bizonyítványa: a Szabó Etelkát, aki most végezte a képezdét. Azonkívül, hogy kitünő, teljesen árva, három kis testvér-

kertben az évről vizsgálatok bafajzt: alkalmából szokásos juniális tart, melyen a szülők s a tanúgy barátai is szívesen látatnak.

Szólószeti előadás Nyitrán. Dr. Drucker Jenő a „Borászati Lapok“ szerkesztője igen érdekes és tanulságos előadást tartott a nyitrai gazdasági egyesület felhívása folytán Nyitrán f. hó 10-én a per-metező gépek bemutatása után. Jelen volt mintegy 100 szőlőtermelő, kik nagyérdeklődéssel hallgatták dr. Drucker Ernőnek gyakorlati példákon alapuló tanulságos előadását. A felolvasó oda konkludált, hogy a szőlőfelújítás legcélszerűbben és legsikeresebben jól összeforrott egészséges és ojt-ványokkal történhetik. Az élvezetes előadásért Emődy József egyleti alelnök tolmácsolta a hallgatóság köszönetét. Az előadást megelőzőleg Bernhard Rezső kir. szőlőszeti felügyelő az ujjáalakítás alatt lévő püspöki szőlőben a kiültetett ojtványokra magyaráz-gatta az új szőlők helyes kezelésének módját. Az előadást társas étkezés követte, melyen mintegy 60-an vettek részt s mely a legke-délyesebb hangulatban a késő délutáni órá-ig tartott.

Védekezés a peronospora ellen. A földmivélségi miniszter a következőkre hívja fel a hatóságokat: Az utolsó évek szomorú tapasztalatai meggyőzhették a szőlő-birtokosokat arról, hogy mily nagy károkat okoz a peronospora vitikola a szőlőkben, ha nem védekezünk ellene idejekorán s meg-felelő módon. Felhívom ennél fogva czim-t, hogy a védekezési időszak közeledtével a helyi sajtó útján s közigazgatási uton is le-hetőleg széles körben figyelemztessék az ér-dekelteket a peronospora vitikola ellen való védekezés szükségességére s az előirt véde-kezési eljárásnak lelkiismeretes teljesítésére. Hason oda a rendelkezésre álló eszközök-kei, hogy a védekezés minél szélesebb kör-ben terjedjen s minél általánosabbá váljék, s hogy a védekezés iránt esetleg alkotott szabályrendelet kellően végre is hajtsassék. Az állami szakközgeket (a magy. kir. vin-czellér-iskolák igazgatóságait s a kerületi szőlőszeti és borászati felügyelőket) utasi-tottam, hogy a szőlőbirtokosoknak a szük-séges felvilágosításokat és utmutatásokat adják meg s őket eljárásukban támogassák.

Rövid hírek. — Kneip Sebes-tyén páter, a róla elnevezett hidegvíz gyógymód világhírű megalapítója, a héten Wörishofenben meghalt. — **Színházegészek statisztikája.** Amerikában és Európában a legutóbbi 100 év alatt 753 színház égett le; a katasztrófnáknál 7000 ember életét vesztette, 20,000 pedig súlyosan megsebesült. — Budapestén eddig 3 színház-égés volt.

Az idén nem lesz holt szezon. A politikai és társadalmi életben olyan élénk-ség uralkodik, hogy az idei nyár ugylátszik a legváltozatosabb eseményekkel lesz tele. A katonai javaslatok a politikusok felfogása szerint egy nagy fordulatot jelentenek és

kéjének egyedüli gyámola. Örökre hálás lesz — írja a kérvényben — hamódot nyújtunk neki, a megválasztás által, a kis testvéreiről való gondoskodásra.

— Hogyne adnánk, édes árvám, Etelka! még ha csupa „elégéségei“ volna is elpár-toalnánk azért a nemes lelkedért.

Nyomban közöltem vele az egyhangú megválasztást, el nem feledvén hangsúlyozni, hogy a női munkák tanításáért külön díjat szavazott meg az iskolaszék s hogy a ki-szabott időben pontosan megjelenjék. Irja meg jókor: mikor jön s a vasuti állomásra kocsit küldünk eléje.

Tizednapra felelt a leánya. Bocsánatot kér a késedelemért, de távol volt, (Beregben lakott.) Köszöni háládatos szívvvel a megvá-lasztást, tudatni fogja a megjelenés napját. S mivel azt is tudatta, hogy testvérei közül kettőt magával hoz és konyhát fog tartani: samaritanusi indulatból szobájába még egy nyoszolyát szereztünk s a konyhafelszere-lésről is gondoskodtunk.

Varga János uram azonnal megajánlott felesége nevében egy tyukalját. Tót István a csibéknek egy véka buzát, Szarka András egy választott malacot. Szij Péter egy zsák krumplit. — Ne féljete, kis árvák, bec-sületes nép ez, eltart benneteket, ha öten jön-nétek is.

Csak jöjjetek mielébb. Mert a határidő gyors léptekkel közelget. Már csak egy hét. Azóta régen visszaküldtem volna a többi négy pályázó okmányait, ha az a kákán is mindig csomót keverő iskolaszéki tag megint egy bogárkát nem fog vala, ezt mondván: hátha aztán, teszem azt, az Etel kisasszony körülményei miatt otthon maradna: nem lenne-e az rovatos nehézség, ha mi hop-pon maradnánk?

A manó vigye el ezeket a bogarakat! Ott motoszkáltan a fejembem. No, valami nagy baj nem származhat ebbéli késedel-memből, mert ezek az okmányok, a mint

nem lehetetlen, hogy már a legközelebbi jövőben a politikai életben új formációk és nagyobb politikai átalakulások fognak be-következni. Ezenkívül a hevesnek ígérkező parlamenti nyári tárgyalások és aratási mun-kámogalmak mind felkeltik a közérdeklő-dést. Az olvasó közönség méltán helyez tehát súlyt arra, hogy e mozgalmas időben az eseményekről gyors és kimerítő értesülést szerezzon. Ez okból felhívjuk olvasóink figyel-mét a szezon elején a „Magyarország“ napilapra, a mely a hírszolgálat terén mind-éddig igazán páratlan dolgokat produkált. Ebből az újságból értesült a közönség mindig először azokról a politikai és társadalmi ese-ményekről, a melyek a közfigyelmet foglal-koztatták, úgy hogy a „Magyarország“ a magyar sajtóban a tudósítások friss, gyors és kimerítő közlésében ma már minden ver-senyen felül áll. Bel- és külföldi összekötte-tések ápolásában az áldozatkészség legvé-g-sőbb határáig ment el s ennek köszönheti értesüléseinek gyorsaságát és megbízhatósá-gát. A távirati és telefonhálózatok összes vonalain állandó és kiküldött tudósítói előőrsi szolgálatokat teljesítenek, míg a társadalmi, tudományos és művészeti rovatok élére a legjobb nevű szakerőket sikerült megnyer-nie. És a „Magyarország“ az egyetlen fővárosi napilap, melynek vezércikkei alatt a Bartha Miklós nevével találkozunk. E ragyogó tollú publicista cikkei a magyar hírlapírás történetében új korszakot nyitot-tak meg, Bartha Miklós vezércikkeit az úzelmek nagy skáláján, az írói erények ne-mességén, a jellemzés szingazdagságán és erején felül a hazafias érzés oly közvetlen melegsége jellemzi, hogy neve a magyar nemzeti állam programja és a magyar újságírás büszkesége lesz.

A „Magyarország“, mely rövid néhány év alatt a zsurnalisztikai sikerek egész sor-ozatára tekinthet vissza ma már a legolva-sottabb magyar újság s tetszetős formájával és komoly tartalmával egy a fővárosi, mint a vidéki közönséget valóságos meghódította. Igen nagy előnye a „Magyarországnak“ az is, hogy már az éjjel induló vonatokkal továbbittatván, a vidéken mindenütt egy félnapal előzi meg a többi napilapokat. E félnap különözet a hivatalnok, gazda, ke-reskedő és iparos közönségre nézve nap-napután megbecsülhetlen értéket képvisel. Ezért terjedt el a „Magyarország“ eddig hihetetlenek tetsző gyorsasággal, ezért lett ugyszólván nélkülözhetlen, pótolhatatlan napi olvasmánya egy a fővárosi, mint a ví-déki közönségnek.

A „Magyarország“ előfizetési ára: egy évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr. Az elő-fizetés a legcélszerűbben postautalványon a kiadóhivatalba Sándor-utoza 2. szám küldendő.

Tanúgy.

I. A lévai izr. népiszkolában az évről vizs-gálatok a következő napokon és sorrendben

látom, mind a másolatok másolatainak a másolatai, ükunokái az eredeti öröknek.

Vége egy nappal a határidő előtt, meg-jött a kisasszony levele, hogy holnap délelőtt 11 órakor érkezik az állomásra.

— No Tóti Dorka — szóltam a szakács-nénak, aki meg volt győződve, hogy e szo-kott titulusát valamely ótestamentumi kegyes asszony viselte valaha, — holnap 9 órakor induljon a tanítókisasszony elé. Ha a 11 órain nem érkeznek: várja be a következő vonatot stb. Mivel két testvérkéjét is hozza: szedje össze Duka a viklerjeit. Egy-két napig ami vendégeink lesznek; ezelőtt a 39-ik zsolttárt forgatta elmjében szüntelen, mint a malacpeccsenyét a nyárson, a melyről szin-tén meg ne feledkezzék!

Máskülönbén higgadt öreg vagyok, most mégis oly nyugtalanul vártam vendégeim ér-kezését. Fél egykor, rendes körülmények között, meg kell érkezniök. Oh, hogy jönnek majd onnan a messzeföldről, az üveghegye-ken is tulról, kifáradva, ellankadva! Hogy néz majd rám az a bakfis lányka s az a két kis csetres, félénken, mint az özike! — De én megölelem őket: ne féljete, édes gyermekeim, atyátok leszek. Nekem nem adott az Isten nőt, gyermekeket, töletek meg az atyát vette el; pótoljuk ki egymást: legyetek gyermekeim!

No, nem olyan vizes tapló az agglégény-sziv, pislog abban a szeretetnek egy kis tüze, csak alkalom kell rá, hogy fölbredjen.

Már a delet elharangozták. kinéztem a utczaajtótól arrafelé, a honnan érkezniök kellett, ámbár bizonyos, hogy még hiába várom. Ha ez a csúf esős, sáros idő nem volna: eléjük sétálnék. Hogy az időt agyon-ússem, elővettem az iskolaépítési számadá-sokat. Ha ebbe belenézek, belemérülök, észrevétlenül futnak az órák.

Neki ütem. Konstatáltam, hogy 1200 frttal tulleptük a költségvetést. Erre nincs fűdözet.

(Folyt. köv.)

fognak megtartatni: Junius hó 23-án: d. u. a II., 24-én: d. e. s. d. u. a IV. s V. osz-tályban; 25-én: d. e. az I. s d. u. a III. osztályban.

Miről a t. cz. szülők s gyámok, valamint a nevelésügy iránt érdeklődők szíves tuda-másvétel végett ezennel értesítetnek.

Az iskolaszék.

II. A lévai ág. hitv. ev. elemi iskola vizs-gája f. hó 24-én lesz, kezdete reggel 8 órakor.

III.

A lévai ev. reform egyház elemi iskolás növendékeinek évről vizsgálatá f. hó 20-án vasárnap délelőtt a ref. templomban fog megtartatni.

Léván, 1897. június 13-án.

Az iskolaszék.

Foulárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenkint — japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázzalt és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selyemet 45 krtól 14 frt 65 kr.** méte-renkint sima, csikos, koczkázott mintázzt damasztolt, s. a. t. (mint egy 240 külön-böző minőség, 2000 szín és mintázat-ban s. a. t. a megrendelt áru **postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával ktlld: Henneberg G. (cs. k. udvari szállító) se-lyem gyárai Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kr/s, levelező lapokra 5 kros belyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elin-téztetnek.

Közönség köréből.

Köszönet-nyilváníttás.

I.

Nagys. Konkoly Thege Sándor, ország-gyűlési képviselő ur a tanítóképző ifjusági segély-alap gyarapítására 5 frtot volt kegyes adományozni. Fogadja ezért az intézet halálját. Léva, 1897. június hó 14.

Szabó Lajos,
igazgató.

II.

Nemlaha szül. Levatic Irma, urnő öngy-sága által a lévai Stefánia-árvaháznak adomá-nyozott 5 frtnak átvételét, midőn igazolnám, — fogadja a kegyes adakozó árváink nevé-ben hálás köszönetünket.

Léván, 1897. évi június hó 15.

László Imre,
egyleti pénztáros.

Nyilttér.

I.

Három szoba, fa- és éléskamra, konyha, két pincze stb. álló ház, szabad kézből eladó, esetleg bérbbe adandó.

Bővebb felvilágosítás Várady-tér 427. szám alatt kapható.

(123.)

II.

Mária-zelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágy-talanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, fellujtság, savanyú, felbőffőség, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomorülterhelésnél étellekkel és italokkal, gillszták, májbajok és hámor-rhoiditáknál.

Említett bajoknál a **Mariazell gyomorcseppek** évek óta kitünőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusit. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forrártár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tisztelesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.

A **Mariazell gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Léván: Boleman Ede örökösei, Med-veczky Sándor urak gyógyszerházaiban. **Le-kér:** Bolyos Gyula, **Nagy-Salló:** Zsorna László urak gyógyszerházaiban. **Ujbányán:** Cservinka Mór ur gyógyszerházaiban.

Pénzkölcsön.

Birtokokra, házakra, gyárakra és gőzmalmokra első helyű betáblázásra 40 évre 4 1/2 százalékra, 50 évre 4 százalékra 2-ik és 3-ik helyű betáblázásra 6 százalékra.

Pénzt

Váltóra 5—6 százalékra 10,000 frtig, gyorsan és diskreio mellett szerez, valamint drága adósságokat konvertál, ugy szintén váltót leszámítottat.

Schwarcz Márton, Budapest, VII. Miksa-utca 11. Ki-tünő referenciákkal szolgálhatok.

— Alapított 1858. —

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. kerület, Külső váci-ut 45. szám.

Sürgönyezim: Szivattyugyár Budapest.

GYÁRT:

mindenfélé gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakarítás), petroleum- és benzín-motorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertöröket. Gőzkasánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidákat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukat gőz-, szil- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kutfélepitményeket vasból. Tűzfecskendőköt és vízszállítókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hókéket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, pöczegödör tisztító készülékeket. Vas-és ércöntvényeket, harangokat. Keményöntésű aczélfeltöltő tűzrostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, osztorházakat, vízvezeték és légszesz-berendezéseket, központi fűtéseket.

43 Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

A gazdaközönség és a gépkereskedők

figyelmébe!

Gazdasági géposztályunk raktáiraiban, az éppen lefolyt üzletév váratlanul gyenge forgalma, minden nemű gazdasági gépekből, u. m.:

4, 6 és 8 HP gőzcséplőkészletek, járgányok és járgányos cséplőgépek, Backer-rendszerű és Vidats-féle rosták, egy és többvasu ekék, boronák, rögtörő hengerek, vetőgépek, tengeri vetőkészülékek, aratógépek és fűkaszálók, szecskavágók és zuzók, kukoricza morzsolók és csőves tengeri darálók, egy és kétjáratu őrlőmalmok, olajprések stb. stb.

nagymérvű készlet összerolódását okozván, igazgatóságunk kapcsolatban azon határozatával, hogy egyes gazdasági gépek további gépgyártásával teljesen felhagyjunk, ezen nagy készletek, a jövő tavasz folyamán, rendkívüli mérsékelt árakon való eladását akarja eszközölni.

Ezt azon megjegyzéssel hozzuk a t. érdekeltek tudomására, hogy az eladás nemcsak egyes darabokban, hanem esetleg kisebb-nagyobb tömegekben is történik, a szerint, a mint erre igényt tartó gazdák és hivatott kereskedők jelentkezni fognak.

Ritka alkalom kínálkozik most az érdekelteknek, elismert kitünő minőségű gazdasági gépeket és eszközöket, rendkívül alacsony árak és előnyös feltételek mellett beszerezni.

Minden ezen tárgyra vonatkozó kérdézősködére, mely egyenesen hozzánk címzendő, szívesen fogunk felvilágosítással és árajánlatokkal szolgálni. Teljes tisztelettel

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár r. t.
Budapest, Külső váci-ut 29—37.

Legbiztosabb szer.

Az általánosan elismert és jó hatásának bizonyult

„BARÁT ITAL” című növényyszer gyomorlikőr készítményem, székrekedés, étvágytalanság és az ebből eredő bajok ellen. Egy üveg ára 40 és 80 krajczár.

Főraktár: Aranyos-Maróth és vidéke részére Eisenberg Károly vas- és fűszerkeres. úrnál.

Kapható Léván: Czírok János, Klein Ödön és Schupala Lajos urak fűszer-üzleteiben valamint Hódmező-Vásárhelyen, Árpád-utca 12.
Zenke Zoltán.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

A legmagasabb
díjjal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsavtartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszer, különösen sovány talajok javítására, kitünő hatása az összes gabnaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kertiveteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya; tekintettel hatásának tartósságára, felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk, netaláni hiányt megtérítünk.

Arájánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál

a csehországi Thomasművek prágai foszfátliszt eladási-irodájának vezérképviselőse a magyar korona orsz. területén

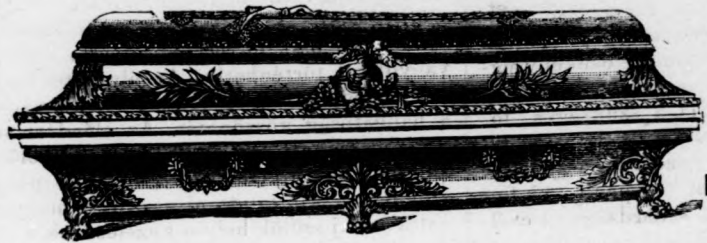
Kalmár Vilmos,
Budapest, Erzsébet-körut 34.

15

Bars- és Hontmegye részére
ÉRCZKOPORSÓ FŐRAKTR KERN TESTVÉREKNÉL LÉVAN

Beschorner A. M.

első cs. kir. osztr.-magyar-, német francia-, olasz- és orosz szabaldalmazott érczkoporsó gyárából.

Ezen szabadalm. érczkoporsók Európában majd minden egészségügyi hatóságok által nemcsak a hullák szállításához, leginkább

légmentességük miatt, mi által az ártalmas légszesz (hullaméreg) kigőzölégsöt akadályozzák, a legjobban ajánlatnak.

Szép kiállítás, gazdag diszítése, olcsósága, tartóssága, sir- és sirboltokban használhatósága ezen gyártmányoknak kivitták minden mult országban a legnagyobb elterjedést, ára 8 frttól 100 frtig.

Fakoporsók gyermekek részére 3 forinttól, felnőtteknek 8 forinttól 15 frtig.

Ugyszintén siremlékek, vaskerítések, kereszték, szemfedelek, párnák, koszorúk, szalagcsokrok stb. nagy választékban jutányos áron.

Kaphatók KERN TESTVÉREKNÉL Léván.

Alkalmi vétel.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy raktárom tul halmozása és az előre haladott idény folytán egyes cikkek u. m.

a legujabb ruhaszövetek hozzá való diszek mindennemű mosó kelmék

francia himzett és ajour battistok sephir, cretton, atlassatin stb. Fekete és színes napernyők futó szőnyegek. Valódi gráci Pichler Antal-féle vásdász kalapok eddig volt darabja 3 frt — most csak 2.35 kr.

Mélyen leszállított áron nálam kaphatók.

Kiváló tisztelettel
Holzmann Bödog.

129

Kotzó Pál

gépészmérnök

Budapest, Üllői-ut 18. szám alatt

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2, és 4 lóerejű

szöges cséplőkészleteket

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzcséplőkészleteket

hosszu szalmarázókkal, alsó szelölével és rendkiv. nagy felületű rostákkal, árpa héjazóval és választóhengerrel

Fa- és szénfűtésű és eredeti szalmafüt gőzmozdonyokat
Továbbá R. Garrett & Sons felülmulhatlan 40% tüzelőanyag megtakarító

Compound gőzmozdonyokat

legjobbnek elismert brandtfordi önműködő amerikai kéveköto aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált rúddal. Sorvető- és szörvavető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek! Vidéki ügynőkök kerestetnek.

89

Szabadalmazott

valódi „SINGER” és valódi „HOWE” családi és iparos varrógépek igen csinos kiállítással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval.

Árak részletfizetésre: valódi utáns.

Singer családi varrógép kézi hajtásra	22.—	19.—
Singer családi varrógép állvány és szekrényvel	35.—	28.—
Singer Medium iparosoknak gép állvánnyal	40.—	36.—
Nagy Singer 4-es iparosnak állvánnyal	44.—	39.—
Howe családi varrógép állvánnyal	33.—	27.—
Nagy Howe iparosoknak varrógépek	44.—	38.—
Ringschiff iparos varrógép	70.—	58.—

Készpénz fizetés mellett 5%-al olcsóbb.

A valódi SINGER és HOWE gépeknek egyed. raktára KERN TESTVÉREKNÉL Léván.
Géptük, részek és csónak olcsón.

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK

GÉPGYÁRÁNAK Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körut 32. sz. a.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőgarnitúráit, ipari célokra alkalmas „Compound” lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsolót, Sübor-féle körfűrészeit, kaszáló- és aratógépeit,

továbbá S A C K-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. A Fairbanks-féle mérleggyár kizárólagos képviselője. Képviselőtünk Léván: Virágh József urnál.

63